

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.5.2012 г.
COM(2012) 312 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2012 г.

и за представяне на становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за периода 2012—2015 г.

{SWD(2012) 312 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Финландия за 2012 г.

и за представяне на становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за периода 2012—2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия[3],

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент[4],

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

след консултация с Икономическия и финансов комитет,

като има предвид, че:

(1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Европейската комисия да се започне изпълнението на нова стратегия за работни места и растеж — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики, която стратегия е съсредоточена върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.

---

1 ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
2 ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
3 COM(2012) 312 final.
4 P7_TA(2012) 0048 и P7_TA(2012) 0047.

(2) На 13 юли 2010 г. Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиките по заетостта на държавите членки[5], като заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“. Държавите членки бяха приканени да се съобразят с интегрираните насоки при провеждането на националната си икономическа политика и политика по заетостта.

(3) На 12 юли 2011 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Финландия за 2011 г. и даде своето становище относно актуализираната програма за стабилност на Финландия за периода 2011—2014 г.

(4) На 23 ноември 2011 г. Комисията прие втория годишен обзор на растежа, с което постави началото на втория европейски семестър за предварително и интегрирано координиране на политиката, залегнало в стратегията „Европа 2020“. Въз основа на Регламент (ЕС) 1176/2011 на 14 февруари 2012 г. Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение[6], в който беше посочено, че Финландия ще бъде една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.

(5) На 2 март 2012 г. Европейският съвет одобри приоритетите, насочени към осигуряване на финансова стабилност, бюджетна консолидация и действия за стимулиране на растежа. Той подчерта необходимостта от продължаване на диференцирана бюджетна консолидация, благоприятстваща растежа, възстановяване на нормалните условия за отпускане на заеми за икономиката, насърчаване на растежа и конкурентоспособността, справяне с безработицата и социалните последици от кризата и модернизиране на публичната администрация.

(6) На 2 март 2012 г. Европейският съвет прикани също държавите членки, участващи в пакта „Евро плюс“, да представят своите ангажименти достатъчно рано, за да бъдат включени в програмите им за стабилност или програмите им за конвергенция и в националните им програми за реформи.

(7) На 19 април 2012 г. Финландия представи своята програма за стабилност, обхващаща периода 2012—2015 г., и националната си програма за реформи за 2012 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията оцени също дали Финландия е засегната от макроикономически дисбаланси. В своя задълбочен преглед[7] Комисията стигна до заключението, че във Финландия съществуват дисбаланси, които обаче не са прекомерни.

(8) Въз основа на извършената в съответствие с член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета оценка на програмата за стабилност Съветът е на мнение, че макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата изглежда реалистичен за периода 2012—2013 г., а очакваният в

---

[5] Решение 2012/238/ЕС на Съвета от 26 април 2012 г.

[6] COM(2012) 68 final.

[7] SWD(2012)154 final

програмата ръст на БВП отговаря на прогнозата на Комисията от пролетта на 2012 г. Прогнозите са реалистични и за 2014 г. и 2015 г., като те предвиждат ръст на БВП значително по-нисък отпреди кризата и по-нисък в сравнение с годините на възстановяване 2010—2011 г. Основата бюджетна цел в програмата за стабилност на Финландия е намаляване на дефицита на централния държавен бюджет чрез ограничаване на разходите и увеличаване на приходите. Тъй като централният държавен бюджет е основен източник на общия бюджетен дефицит, подобряването на неговата позиция ще допринесе за балансиране на консолидирания държавен бюджет. Средносрочната бюджетна цел (СБЦ) за излишък от 0,5 % от БВП в структурно изражение е подходящо отражение на изискванията на Пакта за растеж и стабилност. Въз основа на (преизчисленото) структурно бюджетно салдо[8] Финландия постигна СБЦ през 2011 г., но леко ще се отклони от нея в периода 2012—2015 г. Темпът на нарастване на държавните разходи, като се отчитат дискреционните мерки по отношение на приходите, е в съответствие с целевия показател за разходите, заложен в Пакта за стабилност и растеж, през всички години с изключение на 2015 г. Програмата има за цел постигането на баланс на консолидирания държавен бюджет до 2015 г. и постигането на излишъци от 2016 г. нататък. Съотношението на дълга към БВП е доста по-ниско от 60 % от БВП и съгласно програмата се очаква равнището на дълга да достигне своя връх през 2014 г. от близо 52 % от БВП и след това да започне на намалява. В публичните финанси на Финландия все още е налице значителна липса на устойчивост, което се дължи преди всичко на бързо влошаващия се коефициент на зависимост поради застаряване на населението. Устойчивостта на публичните финанси трябва непрекъснато да се следи, а мерките да бъдат съответно коригирани. Бюджетната рамка на Финландия е обвързана с многогодишни разходни тавани, но понастоящем те не се отнасят за общинския сектор.

(9) През последното десетилетие производителността в сектора на публичните услуги спадна. Финландските власти вече предприеха редица реформи за решаване на проблема, но тези реформи се осъществяват бавно, особено на местно ниво на управление. Освен това понастоящем са в ход реформа на всички общини в страната и програма за производителност на равнище на централното управление. Могат да се постигнат допълнително подобряване на производителността и икономии на разходи чрез насърчаване на по-голяма конкуренция в защитените сектори на частните и публичните услуги чрез допълнително дерегулиране на стоковия и трудовия пазар.

(10) През изминалата година финландското правителство въведе нови мерки за намаляване на младежката и дългосрочната безработица. Те включваха пилотна програма за намаляване на дългосрочната безработица и въвеждането на социална гаранция за младите хора. Въведените мерки са амбициозни и подходящи, но сега трябва да бъдат осъществени с ясен фокус върху повишаването на равнището на уменията и положението на целевите групи на пазара на труда. С оглед на демографските промени увеличаването на равнището на заетост сред по-възрастните работници е важно за осигуряването на

[8] Салдо, коригирано спрямо фазата на икономическия цикъл, без еднократните и другите временни мерки, преизчислено от службите на Комисията въз основа на информацията в програмата и с помощта на общоприетата методика.

устойчиви публични финанси и за задоволяване на търсенето на работна ръка в бъдеще. Нарастването на очакваната продължителност на живота бе по-бързо от очакваното по време на пенсионната реформа през 2005 г. и следователно с времето настоящата законово установена пенсионна възраст може да се окаже твърде ниска. В своята програма правителството се ангажира да увеличи действителната възраст за пенсиониране на 62,4 години до 2025 г. През март 2012 г. социалните партньори се споразумяха по няколко мерки за удължаване на работната кариера. Правителството се ангажира да извърши пенсионна реформа не по-късно от 1 януари 2017 г. Сега усилията трябва да бъдат насочени към осъществяване на договорените действия в краткосрочен план.

(11) Регулаторните бариери в сектора на услугите във Финландия са все още ограничителни, а пазарната концентрация е висока не само в търговията на дребно, но и в сектори на производството. В сектора на търговия на дребно с хранителни стоки Финландия има най-висока степен на пазарна концентрация, а цените на храните са сред най-високите в Европа. Глобите съгласно конкурентното право във Финландия са традиционно ниски, от което възникват въпроси за техния възпиращ ефект. В областта на политиката на конкуренция бе наблюдавано известно развитие, като например нов национален закон за конкуренцията и нов закон за планиране на земеползването и строителството. Освен това правителството е решено да даде ход на нова програма за насърчаване на конкуренцията. Тя следва да се постави на дневен ред без забавяне, за да се укрепи допълнително рамката за конкуренция на пазарите за стоки и услуги.

(12) Ръстът на производителността във Финландия е в стагнация, а през последните години финландските фирми износители са загубили пазарен дял на чуждестранните пазари. Разходите за труд за единица продукция са се увеличили, макар и не в производствения сектор. Някои от господстващите понастоящем сектори, особено електронният сектор и секторът на производство на хартия, изглежда са достигнали предела на своя растеж и като цяло делът на производството в БВП намалява. Финландия изнася междинни продукти и капиталови стоки предимно към зрели икономики с бавен растеж, като нейните стоки са с ограничено присъствие в развиващите се икономики. Необходима е по-голяма диверсификация на финландската икономика както по отношение на предприятията, така и по отношение на износните пазари, за да се появят многобройни силни износители в бъдеще. Въпреки силната в миналото позиция на финландските НИРД и иновации, без значително увеличаване на броя на новаторските предприятия с бърз темп на растеж има опасност Финландия да загуби своята водеща в ЕС позиция в областта на иновациите. За това е нужно да се улеснят иновациите, да се даде възможност за преход от НИРД към продаваеми продукти и да се окуражи проникването на експортни пазари с висок темп на растеж. В краткосрочен план също така ще бъде от ключово значение да се използва и разпространява натрупаното и в други сектори във Финландия значително ноу-хау, включително в публичния сектор. По отношение на ръста на заплатите тристранното споразумение за определяне на заплатите от 2011 г. дава възможност за скромен ръст през 2012 г. и 2013 г., което следва да подобри относителната позиция на Финландия по отношение на основните ѝ търговски партньори.

(13) Финландия пое редица ангажименти по пакта „Евро плюс“. Тези ангажименти, представени през 2011 г., се отнасят до подобряване на конкурентоспособността, равнището на заетост и устойчивостта на публичните финанси, засилване на финансовата стабилност и осигуряване на данъчна координация. Комисията оцени изпълнението на ангажиментите по пакта „Евро плюс“. Резултатите от тази оценка са взети предвид в препоръките.

(14) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Финландия. Тя извърши оценка на програмата ѝ за стабилност и националната ѝ програма за реформи и представи задълбочен преглед. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика във Финландия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид на необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките ѝ в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—5 по-долу.

(15) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност на Финландия, като становището[9] му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.

(16) С оглед на резултатите от направения от Комисията задълбочен преглед и тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи на Финландия за 2012 г. и нейната програма за стабилност. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕО) № 1176/2011 са изразени по-специално в препоръка 5 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия в периода 2012—2013 г.:

1. Да запази стабилна бюджетна позиция през 2012 г. и след това като коригира всяко отклонение от средносрочната бюджетна цел (СБЦ), която гарантира дългосрочната устойчивост на публичните финанси. За тази цел да укрепи и стриктно да прилага бюджетната стратегия, подкрепена от достатъчно конкретни мерки, за 2013 г. и след това, включително постигане на целевия показател за разходи. Да продължи да извършва годишни оценки на недостига на устойчивост на публичните финанси, свързан със застаряването на населението, и да коригира публичните приходи и разходи в съответствие с дългосрочните цели и потребности. Да интегрира по-добре сектора на местното управление в системата на многогодишни разходни тавани.

2. Да предприеме по-нататъшни мерки, за да се постигне повишаване на производителността и икономии на разходите в предоставянето на публични услуги, включително структурни промени и териториални административни реформи, повишаващи ефективността, също така за да се отговори на предизвикателствата, възникващи от застаряването на населението.

3. Да изпълни текущите мерки за подобряване на положението на пазара на труда на младите хора и на дългосрочно безработните лица, с особен акцент върху

[9] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

развитието на умения. Да предприеме по-нататъшни стъпки за насърчаване на заетостта сред по-възрастните работници, включително чрез намаляване на възможностите за преждевременно напускане на пазара на труда. Да предприеме мерки за увеличаване на законово установената пенсионна възраст в съответствие с увеличената продължителност на живота.

4. Да продължи да укрепва конкуренцията на пазарите на стоки и услуги, особено в сектора за търговията на дребно, чрез ефективно прилагане на новия закон за конкуренцията и новата програма за насърчаване на честната конкуренция. Да продължи по-нататъшното въвеждане на конкурентни процедури за общинските поръчки за услуги и да осигури гаранции за неутралност на конкуренцията между частните и публичните предприятия. Да предприеме по-нататъшни стъпки, за да гарантира достатъчен възпиращ ефект на глобите по конкурентното право.

5. С цел да се засили растежът на производителността и външната конкурентоспособност, да продължи усилията за разнообразяване на стопанската структура, по-специално чрез ускоряване на въвеждането на планираните мерки за разширяване на базата от иновации, като същевременно продължи да търси съответствие между заплатите и производителността.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател